

Jaarverslag 2014 SchuldHulpMaatje

Amersfoort

Mevrouw Ch. zit in de schuldsanering. Zij ging flink het schip in door medische rekeningen, dus sloot ze leningen af om haar kind te kunnen voeden en kleden. Schulden en het onvermogen deze af te lossen is oorzaak nummer één dat gezinnen in problemen komen. Ja, er zijn talloze tv-programma's over geldproblemen en zelfs in glossy's wordt erover geschreven. Het taboe rondom schuld lijkt minder te worden maar bij ongeveer een half miljoen Nederlanders is er op dit moment sprake van 'problematische' schulden. Dat betekent dat er structureel meer wordt uitgegeven dan dat er wordt verdiend. Meer dan de helft van die huishoudens zit in de schuldhulpverlening. In schulden raken is vrij simpel; een lening afsluiten was door internet nog nooit zo makkelijk als nu. 'Verkoop je huis, dan kun je schulden aflossen met de overwaarde'. Die oplossing is er niet meer. Huizen raken niet verkocht en als ze al verkocht worden, dan vaak onder de vraagprijs en maar al te vaak blijft de verkoper met een restschuld zitten.

Voorwoord

De Stuurgroep SchuldHulpMaatje (SHM) Amersfoort biedt u hiermee het jaarverslag 2014 aan. Dankzij de trouwe inzet van de maatjes zijn we uitgegroeid tot een gewaardeerde en betekenisvolle organisatie. Naast de steun van de kerken zijn we blij dat de gemeente Amersfoort ons werk financieel heeft ondersteund met een bijdrage voor deskundigheidbevordering van de maatjes over de jaren 2013 en 2014.

Het project SchuldHulpMaatje (SHM) is in 2011 in meer dan 40 plaatsen in Nederland opgezet door lokale kerken dankzij een startsubsidie van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Eind 2014 is SHM actief in meer dan 68 plaatsen met 1250 maatjes. De verwachting is dat daar medio 2015 nog zo'n 18 locaties bijkomen. SHM is opgericht omdat kerken en organisaties zich niet neer willen leggen bij armoede en uitsluiting in onze samenleving. Schuldhulpmaatjes willen een medemens zijn van hen die te maken hebben met de harde werkelijkheid van schulden.

In 2014 is SchuldHulpMaatje Nederland een vereniging geworden om daarmee de professionaliteit en deskundigheid te bevorderen. Uitgangspunten van de vereniging:

- Verstevenigen van de basis;
- Verwerven van financiële bijdragen voor het landelijke Service Punt waardoor kosten niet alleen gedragen hoeven te worden vanuit de lokale bijdragen;
- Assistentie bij lokale financiële verduurzaming;
- Lokale assistentie bij organisatorische verduurzaming;
- Assistentie bij lokale interkerkelijke verduurzaming;
- Kennis delen en vermenigvuldigen;
- Leden van de afzonderlijke locaties 'ontzorgen' en kwaliteit borgen.

Doelstelling

Het doel van SHM is op verzoek van - en in samenwerking met - de hulpvrager de noodsituatie op

orde krijgen door het vergroten van de zelfredzaamheid van de hulpvrager en het bieden van sociale en praktische ondersteuning.

Visie

Er zijn veel mensen in (financiële) nood of dreigen hierin te raken. Zij kunnen het perspectief verliezen. Door de bundeling van de lokale kerken en verwante organisaties en de inzet van SchuldHulpMaatjes worden hulpvragers begeleid en ondersteund op weg naar financiële vrijheid.

Missie

Het voorkomen en oplossen van schuldenproblematiek en bijdragen aan financiële vrijheid van mensen en een rechtvaardiger samenleving. Dat is de missie van SchuldHulpMaatje Amersfoort. De goed opgeleide vrijwilliger wil de medemens helpen vanuit de verbondenheid tussen mensen, daartoe gedreven door naastenliefde en de opdracht op te komen voor alle kwetsbaren. Daarbij zijn de kernwaarden: respect, solidariteit, recht doen aan de hulpvrager, warme menselijkheid, wederkerigheid, gelijkwaardigheid, echtheid, verbondenheid en onvoorwaardelijke trouw.

Lokale organisatie

In Amersfoort is SHM een project van de lokale Raad van Kerken. Partners zijn de diaconie van de Protestantse Gemeente Amersfoort, de diaconie van de Protestantse Gemeente Hoogland/Amersfoort-Noord, de caritas van de R.K.-parochie Onze Lieve Vrouw van Amersfoort en de ouderenbonden KBO en PCOB. Inmiddels heeft de stuurgroep zich gemeld als lid van de landelijke vereniging om daarmee gebruik te kunnen maken van het landelijke dienstenaanbod (zie voorwoord.)

Stuurgroep

In de Stuurgroep participeren naast de coördinator SHM, vertegenwoordigers van bovengenoemde partners, met uitzondering van de ouderenbonden. De Stuurgroep fungeert als beleid- en verantwoordingsorgaan voor de Raad van Kerken Amersfoort en voor de landelijke vereniging.

Samenwerking

SHM heeft een samenwerkingsovereenkomst met Stadsring51, de professionele schuldhulpverlener in Amersfoort, waarin Stadsring51 aangeeft het project SHM als een waardevolle aanvulling te beschouwen op de eigen activiteiten. SHM en Stadsring51 streven naar een taakverdeling die uitgaat van het principe van 'één hulpvrager, één plan voor schuldhulpverlening.' SHM werkt aanvullend en in samenwerking met anderen die hulp bieden vanuit vrijwilligers- en professionele organisaties op terreinen van schuldhulpverlening en sociaal maatschappelijke dienstverlening. In 2015 wordt onderzocht hoe de samenwerking op uitvoerend niveau nog beter kan functioneren.

Coördinatoren

De eerste coördinator is aanspreekpunt en het gezicht van SchuldHulpMaatje Amersfoort. Hij draagt zorg voor de intakegesprekken met nieuwe maatjes, toetst hen op de juiste houding en betrokkenheid en zoekt een geschikt maatje voor de hulpvrager. De coördinator is coach en verzorgt mede de toerusting van de maatjes. De intake van hulpvragers wordt door de tweede coördinator gedaan. Gemiddeld waren 27 maatjes in 2014 actief voor SHM. Eind 2014 waren er 22 maatjes actief. Jaarlijks muteert 15 tot 20%. Dit betekent dat er regelmatig nieuwe maatjes nodig zijn.

Toerusting maatjes

Nieuwe maatjes volgen op landelijk niveau een training van drie dagen. De bestaande maatjes worden zowel op landelijk niveau als lokaal toegerust voor hun taak. Op landelijk niveau worden zij 1 x per jaar bijgepraat over de ontwikkelingen zoals wetwijzigingen, regelgeving en beleidspunten. Deskundigen uit het werkveld geven informatie. Maar ook praktische zaken komen aan bod, zoals 'de grenzen van een maatje' of 'omgaan met meervoudige problematiek.' Een maatjesdag is een goede gelegenheid om collega's te ontmoeten en van elkaar te leren en elkaar te inspireren.

In Amersfoort komen de maatjes 2/3 keer per jaar bij elkaar en worden er toerustingsmomenten georganiseerd. De maatjes krijgen informatie en kunnen via intervisie ervaringen met elkaar delen. Er worden specialisten uit de praktijk (deurwaarder, bewindvoerder) uitgenodigd om de maatjes bij te praten. De maatjes hebben elk jaar een bemoedigingsgesprek met de coördinator. Als de maatjes jaarlijks aan alle eisen hebben voldaan worden ze opnieuw gecertificeerd. In 2014 zijn 30 bestaande maatjes gecertificeerd en zijn er vier nieuwe bijgekomen. Per 2014 vindt de jaarlijkse her-certificering plaats door een e-learning programma.

Voor het onderlinge contact voor de maatjes wordt jaarlijks een uitje georganiseerd

Maatjes zijn gescreend op betrouwbaarheid. Zij dienen een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen. Het maatje trekt in het begin op met een Buddy om ervaring op te doen.

Een maatje neemt niet het werk over van professionele hulpverleners, maar vult het aan en ondersteunt het. Indien nodig zal het maatje doorverwijzen naar de juiste instantie.

Zelfredzaamheid

De grote meerwaarde van een maatje is dat hij/zij de steun en toeverlaat is voor mensen die

financieel zijn vastgelopen of dat dreigen te raken. De rol van maatje is een naaste te zijn voor de hulpvrager: bemiddelaar, wegwijzer en mentale ondersteuner. Een maatje heeft tijd. Voor een kop koffie aan de keukentafel en een goed gesprek. Om te helpen met het invullen van ingewikkelde formulieren. Eventueel mee te gaan naar de rechtbank, de Sociale Dienst van de gemeente of Stadsring 51. Het maatje ondersteunt de hulpvrager om weer zelfredzaam te worden.

Hulpvragen en Vindplaatsen

In de bijlage treft U een overzicht van hulpvragen en op welke wijze het contact met SHM tot stand is gekomen. Ook de resultaten en afwikkeling zijn daarin genoemd.

De hulpvragen zijn zeer divers en komen vanuit meerdere kanalen naar ons toe. SHM Amersfoort onderhoudt goede contacten met diverse maatschappelijke hulpverleningsinstanties. Via de websites www.uitdeschulden.nu en www.schuldhulpmaatje.nl, maar ook, zoals uit de bijlage blijkt, via Voedselfocus en kerken komen de hulpvragers bij SHM terecht. En een enkele keer moeten we constateren dat wij niet of onvoldoende kunnen helpen en begeleiden we de hulpvragers naar organisaties als Stadsring51 voor professionele hulp. Dit is in 2014 zes keer gebeurd.

Aard van de hulpvragen

De hulpvragen variëren van hulp bij administratie tot hulp bij het oplossen van schulden van € 1000.- tot € 40.000.- Bij hogere schulden (vanaf ongeveer € 5.000.-) treedt SHM altijd in overleg met Stadsring51, omdat daarmee afspraken zijn gemaakt middels een samenwerkingsovereenkomst. Stadsring51 is de aangewezen instantie voor eventuele schuldsanering of het voorkomen van huisuitzetting en afsluiten van gas en elektriciteit.

Soms blijkt dat professionals niet kunnen helpen, bijvoorbeeld als mensen niet aan de gestelde eisen voldoen of hun afspraken niet nakomen. Dan melden hulpvragers zich in een enkel geval bij de coördinator van SHM en gaat, na een intake, een maatje hen proberen te begeleiden en wegwijs te maken in regeltjesland.

De meeste ondersteuning wordt gegeven bij het op orde brengen van de administratie, hulp en begeleiding bij het beheersen van het budget en ondersteuning bij vragen over de financiën. Echtscheidingen zijn een behoorlijk onderdeel van de hulpvragen. De herkomst van de hulpvragers is zeer divers. Naast de in Nederland geboren hulpvragers zijn er ook veel mensen uit andere landen en culturen. Daarbij is de taal niet zelden een behoorlijk probleem. Ook moet er regelmatig snel gehandeld worden i.v.m. het afsluiten van energie en/of water.

Communicatie

Twee keer per jaar verschijnt de Nieuwsbrief van SHM, die breed verspreid wordt in kerken, bij organisaties, de politiek en de media. Bij vindplaatsen zoals Inloophuizen en diaconieën worden presentaties gegeven over wat SHM kan betekenen voor mensen met (beginnende) schulden en worden er folders achtergelaten, zodat hulpvragers ons weten te vinden.

Klachten

Mochten er klachten zijn van hulpvragers dan worden deze door de coördinator met de hulpvrager en het maatje besproken. Mocht er geen goede oplossing komen dan zal de klacht worden opgeschaald naar het landelijk bureau SHM. Gelukkig is dit nog niet voorgekomen.

Financiën

SHM heeft in 2014 financiële bijdragen ontvangen van diaconieën en caritas en de gemeente Amersfoort/Stadsring51.

Tot slot een korte vooruitblik naar 2015

Gelet op de wisselingen binnen de maatjesgroep moet de Stuurgroep via haar coördinator jaarlijks op zoek naar nieuwe maatjes. Redenen van vertrek zijn divers: privéomstandigheden, drukke werkkring, ander vrijwilligerswerk, niet meer tegen de geestelijke druk door de hulpvragen kunnen. Momenteel zijn 23 maatjes actief met 51 hulpvragers. Vier nieuwe maatjes volgen nog voor de zomer de driedaagse training. Het aantal maatjes zal na de zomer van 2015 weer rond de 30 uit moeten komen.

De Stuurgroep heeft inmiddels een eigen penningmeester, de heer Frans Krikhaar.

De complexiteit van hulpvragen neemt toe. Hoe hiermee om te gaan is regelmatig onderwerp van gesprek in de Stuurgroep. Belangrijk uitgangspunt is dat hulpvragers op termijn weer zelfstandig kunnen functioneren.

Uitje maatjes, juli 2014

Amersfoort, mei 2015

Stuurgroep SchuldHulpMaatje Amersfoort,

Hans van Dijk (coördinator), Jos Smeels, Joke Koolhof, Frans Krikhaar, Jan Toering.

Reacties: dowamersfoort@solcon.nl, 033 – 4637795, 06-20513437